

Az istenérvek érvénye és értelme

Érvek Isten létezésé mellett

Tartalom

- 1 Mennyiben érvényesek ezek az érvek?
- 2 A bizonyítás módja
- 3 Mi az érvek értelme?

Egyáltalán miért foglalkozunk az érvekkel, ha Isten léte mindenképp a hit dolga?

Az Isten létére vonatkozó érvekkel kapcsolatban van néhány alapvető kérdés: az érvek **érvényessége (a bizonyítékok ereje)**, a **módszer (bizonyítás módja)** és a **cél (hogyan segítenek az érvek?)**.

⚓ 1 Mennyiben érvényesek ezek az érvek?

Ezeket gyakran és sokféleképpen vitatta számos filozófus, de a mi megítélésünk összhangban kell, hogy legyen Pál mély meggyőződésével Isten megismerhetőségéről:

Mert ami megismerhető az Istenből, az nyilvánvaló előttük, mivel Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Ami ugyanis nem látható belőle: az ő örök hatalma és istensége, az a világ teremtésétől fogva alkotásainak értelmes vizsgálata révén meglátható. (Róma levél 1:19-20)

Ezt az alapvető gondolatot, hogy a láthatatlan Isten megismerhető a látható teremtett világból, megtalálhatjuk minden kultúrában az ókori gondolkodóktól a modern tudósokig. Nem állítjuk azt, hogy Isten léte matematikai úton bizonyítható, vagy levezethető, de azt igen, „hogya a teremtett dolgokból bizonyossággal megtudható az emberi értelem természetes fényénél” (a katolikus Vatikáni Zsinat megfogalmazása szerint). Talán azt mondhatjuk, az érvelések magas fokú bizonyítást jelentenek, ami kizárja az értelmes kételkedést akkor is, ha azok igazoló következtetései logikusan nem elkerülhetetlenek, vagy cáfolhatatlanok.

Isten létének bizonyítékai soha senkit nem kényszerítenek elkerülhetetlenül arra, hogy elfogadja azokat, mert teret engednek a szabad akaratnak. A matematikai vagy tudományos bizonyítások axiómákból és posztulátumokból indulnak ki, és a terület minden művelője által általános egyetértéssel elfogadott logikai szabályokkal dolgoznak. A metafizikai érvelés esetében van néhány feltétele annak, hogy valaki megértse annak tartalmát, és a bizonyításban felhasznált kapcsolatokat. Az ember akkor érti meg, ha hozzászokott a használt fogalmakhoz, és egyfajta elvonatkoztatott gondolkodásmódhoz, hogy megláthassa a nagyobb összefüggést. Ezért az érvek ereje függ az egyén gondolkodásmódjától, lelkiületétől, beállítottságától és neveltetésétől. A legfontosabb feltétel pedig a készség és nyitottság saját gondolkodásmódjának és életének felülbírálására.

⚓ 2 A bizonyítás módja

Az érvelés sok és különböző módja közül mi csak az induktívval (a posteriori) foglalkoztunk, amely a létezés

különböző nézőpontjaiból indul ki, (a kontingens világ mind létezésében, mind tulajdonságaiban), vagy emberi tapasztalatunkból, ami az eredeti okhoz, Istenhez vezet bennünket.

Nem foglalkoztunk az érvelés deduktív módjával (a priori), amely Isten fogalmából indul ki, és következtet a tényleges létezésére (így Anzelm, Descartes, Leibniz). Az érvelés ilyen útját sokan vitatják, bár a kérdés gyakran nem olyan egyszerű; függ attól, mennyire fogadunk el egy bizonyos előismeretet Istenről.

Bizonyos mértékig mindegyik típusú érvelésünkben összefügg egymással a két érvelési mód. Amikor az induktív módszert használjuk, akkor is szükséges néhány alapfogalmat előfeltételezni Isten lényéből, hogy bizonyíthassuk létezését. Nem kutathatunk olyasmit, ami teljesen ismeretlen számunkra. Másrészt óvakodnunk kell, hogy ne előfeltételezzük azt, amit bizonyítani akarunk.

⚓ 3 Mi az érvek értelme?

Miért van egyáltalán szükségünk érvekre, és mire használjuk azokat? Mit nyerünk ezekből az értelmileg oly költséges és megerőltető módszerekből? Valóban, ezek nem nyújtják számunkra Isten teljes vagy legmagasabb szintű ismeretét. Világos, hogy egy embernek nem kell képesnek lennie levezetni bizonyos érvelési módot ahhoz, hogy hívővé váljék, de azért élünk néhány racionális magyarázattal, hogy megértsük: istenhitünk nincs ellentétben ugyanannak a valóságnak tudományos vagy filozófiai megközelítésével. Nem szükséges tudóssá, vagy filozófussá válnunk ahhoz, hogy megértsük Isten létezését, azonban állást kell foglalnunk, amikor manapság oly sok, széles körben elterjedt világnézettel szembesülünk. Nem szükséges, hogy hitünket tudományos vagy metafizikai tudásra alapozzuk, de nem adhatjuk fel értelmünk és intellektuális képességünk használatát, amikor választ keresünk a Teremtő létezésével és természetével kapcsolatban feltett kérdésekre, hogy keressük bármilyen nyomát a természetben, és képmásában: az emberben, hogy megértsük őt, és erősítsük kapcsolatunkat vele.

[...] amikor bejártam és megtekintettem szentélyeiteket, találtam olyan oltárt is, amelyre ez volt felírva: AZ ISMERETLEN ISTENNEK. Akit tehát ti ismeretlenül tiszteltek, én azt hirdetem nektek. Az Isten, aki teremtette a világot és mindazt, ami benne van, aki mennynek és földnek Ura, nem lakik emberkéz alkotta templomokban, nem szorul emberi kéz szolgálatára, mintha hiányt szenvedne valamiből; hiszen ő ad mindenkinek életet, lehetet és mindent. Az egész emberi nemzetséget is egy vérből teremtette, hogy lakjon a föld egész felszínén; meghatározta elrendelt idejüket és lakóhelyük határait, hogy keressék az Istent, hátha kitapinthatják és megtalálhatják, hiszen nincs is messzire egyiküktől sem; mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk. Ahogy a ti költőitek közül is mondták némelyek: Bizony, az ő nemzetsége vagyunk. Mivel tehát az Isten nemzetsége vagyunk, nem szabad azt hinnünk, hogy aranyhoz vagy ezüsthöz vagy kőhöz, művészi alkotáshoz vagy emberi elképzeléshez hasonló az istenség. A tudatlanság időszakait ugyan elnézte Isten, de most azt hirdeti az embereknek, hogy mindenki mindenütt térjen meg. Azért rendelt egy napot, amelyen igazságos ítéletet mond majd az egész földkerekség fölött egy férfi által, akit erre kiválasztott, akiről bizonyosságot adott mindenki előtt azáltal, hogy feltámasztotta a halálból. (Apostolok cselekedetei 17:23-31)

Vissza a [Főoldalra](#)

Ha vannak gondolataid vagy kérdéseid az írásunkkal kapcsolatban, örülünk, ha megírod nekünk e-mailben!

Elérhetőséged*:

Üzenet*:

E-mail elküldése

© 2022 keresztények.hu - Minden jog fenntartva.

E dokumentum változatlan és teljes formában történő sokszorosítása magánhasználatra megengedett.

Minden más jellegű felhasználás, illetve a kiadás bármely formája csak írásos beleegyezésünkkel lehetséges.

Ha másként nem jelöljük, a weboldalunkon található írásainkban közölt bibliai részeket az 1975. évi Újfordítású Biblia javított kiadásából (Budapest, Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 1990), valamint a Revideált új fordításból (RÚF 2014. Budapest, Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2014) idézzük.